

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)**

ΤΜΗΜΑ : Α΄

Πληροφορίες : Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο : 210 - 3368109

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Δ13)**

ΤΜΗΜΑ : Δ΄

Πληροφορίες : Βασίλης Δρακόπουλος
Τηλέφωνο : 210 – 3368103

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ15)

ΤΜΗΜΑ: Β΄

Πληροφορίες : Παναγιώτα Καρατσακλή
Τηλέφωνο : 210 – 3368162

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29

Ταχ. Κώδικας : 10110 – Αθήνα

FAX : 210 – 3368116

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄: Συνταξιοδοτικής Πολιτικής
Τηλ : 213 – 2126701
FAX : 213 – 2126778
E – mail : dne@glk.gr**

Αθήνα, 19 / 12 / 2016

Αριθ. Πρωτ. : Φ.10043 / οικ.58770 / 1442

ΠΡΟΣ : 1. ΙΚΑ ΕΤΑΜ

α. Γραφείο Διοικητή
β. Γεν. Διεύθυνση Ασφ/κών
Υπηρεσιών
Αγ. Κων/νου 8, Τ.Κ. 102 41,
Αθήνα

2. Ε.Τ.Α.Α.

Γραφείο Προέδρου
Μάρνη 22, Τ.Κ. 104 33, Αθήνα

3. ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ

Π. Π. Γερμανού 3 – 5, 105 61
Αθήνα

4. ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ

Αχαρνών 27, 104 39 Αθήνα

**5. ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης
Νομικών**

Σωκράτους 53, 104 39 Αθήνα

6. Ε.Τ.Ε.Α./ Γραφείο Διοικητή

Φιλελλήνων 13-15 105 57 Αθήνα

7. Τ.Π.Δ.Υ.

Γραφείο Προέδρου
Σταδίου 31, 105 59 Αθήνα

**ΚΟΙΝ. : Γενικό Λογιστήριο του
Κράτους
Κάνιγγος 29, 101 10 Αθήνα**

**ΘΕΜΑ : «Εφαρμογή του άρθρου 36 του ν.4387/2016 σε ασφαλισμένους του
ΕΤΑΑ»**

Με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν.4387/2016 ρυθμίζεται το καθεστώς ασφαλίσης και συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων που ασκούν περισσότερες της

μιας επαγγελματικές δραστηριότητες ή για την ίδια επαγγελματική δραστηριότητα έχουν υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση περισσότερων του ενός φορέων κοινωνικής ασφάλισης ή του Δημοσίου, βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων των εντασσόμενων στον ΕΦΚΑ φορέων, όπως ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016.

Ειδικότερα, με τις παραγράφους 3, 4 και 5 ρυθμίζεται το καθεστώς ασφάλισης και συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων που για την ίδια απασχόληση υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή ενός φορέα κύριας ασφάλισης και του Δημοσίου (π.χ μηχανικός του Δημοσίου που υπάγεται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ή ιατρός του ΕΣΥ που υπάγεται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ).

A. Καταβολή Εισφοράς

I. Με τις διατάξεις της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου προβλέπεται ότι οι ασφαλισμένοι, πριν και μετά την 1/1/1993, για τους οποίους για την ίδια απασχόληση προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καταβάλλουν υποχρεωτικά από 1/1/2017 μία ασφαλιστική εισφορά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016 για τους εμπίσθους ασφαλισμένους.

Για τους μέχρι 31/12/1992 (παλαιούς) ασφαλισμένους της ανωτέρω κατηγορίας δίνεται η δυνατότητα προαιρετικής καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, προκειμένου να θεμελιώσουν δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα γήρατος ή αναπηρίας ή να προσαυξήσουν το χρόνο ασφάλισής τους. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος καταβάλλει το συνολικό ποσοστό εισφοράς (ασφαλισμένου και εργοδότη), το οποίο ανέρχεται σε 20%.

Συνεπώς, από 1/1/2017 και μετά προκύπτει υποχρέωση καταβολής μίας υποχρεωτικής ασφαλιστικής εισφοράς (υπέρ ΕΦΚΑ), το ύψος της οποίας καθορίζεται σε 6,67% για τον ασφαλισμένο και σε 13,33% για τον εργοδότη (με κατά περίπτωση μεταβατικές διατάξεις μέχρι 31-12-2019), επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ.111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Το ύψος της εισφοράς για την προαιρετική ασφάλιση ορίζεται σε 20%, επί των αποδοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016 και παρακρατείται από τον εργοδότη και αποδίδεται στον ΕΦΚΑ.

Το δικαίωμα καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε. Επίσης, λόγω του προαιρετικού της χαρακτήρα, μπορεί να διακοπεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικότητα, ο δε ασφαλισμένος, μπορεί να επανέλθει με νέα αίτησή του και να συνεχίσει την προαιρετική καταβολή, για όσες φορές επιθυμεί.

Επισημαίνεται όμως ότι, οι σύμφωνα με τα προαναφερόμενα καταβληθείσες εισφορές σε καμία περίπτωση δεν επιστρέφονται.

II. Ως προς την επικουρική ασφάλιση τα ανωτέρω πρόσωπα ασφαλιζονται στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. καταβάλλοντας την εισφορά των εμμίσθων ασφαλισμένων.

Ως προς την ασφάλιση για πρόνοια οι ασφαλισμένοι, πριν και μετά την 1/1/1993, για τους οποίους για την ίδια απασχόληση προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός φορείς πρόνοιας, καταβάλλουν υποχρεωτικά από 1/1/2017 μία ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο εφάπαξ παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., μετά από επιλογή τους.

Για τους ασφαλισμένους της ανωτέρω κατηγορίας δίνεται η δυνατότητα προαιρετικής καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς αν αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, κατόπιν σχετικής αίτησης. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος καταβάλλει το συνολικό ποσοστό εισφοράς (ασφαλισμένου και εργοδότη).

Συνεπώς, από 1/1/2017 και μετά προκύπτει υποχρέωση καταβολής μίας υποχρεωτικής ασφαλιστικής εισφοράς (υπέρ ΕΤΕΑΕΠ), το ύψος της οποίας καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 35 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

III. Όσον αφορά στην ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης εφαρμόζεται υποχρεωτικά η παρ. 1 του άρθρου 41.

Ειδικότερα, η εισφορά υπολογίζεται σε ποσοστό 7,10% και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,45% για παροχές σε είδος (εκ του οποίου 2,15% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 4,30% βαρύνει τον εργοδότη), και ποσοστό 0,65% για παροχές σε χρήμα (εκ του οποίου 0,40% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 0,25% βαρύνει τον εργοδότη).

Για τους υπακτέους στον ΕΦΚΑ – προερχόμενους από το ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ εξακολουθεί να καταβάλλεται και η εισφορά υπέρ της Στέγης Υγειονομικών, όπως ισχύει (2€ μηνιαίως).

Σε περίπτωση επιλογής προαιρετικής καταβολής δεύτερης ασφαλιστικής εισφοράς δεν καταβάλλεται δεύτερη εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης.

Παράδειγμα 1

Μηχανικός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ. Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

- α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά
- β. Για την ασφάλιση του ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης ύψους 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 2

Ιατρός του ΕΣΥ, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλαιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για τον εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

β. Για την ασφάλιση του ΤΣΑΥ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους €188,30 και ο εργοδότης ύψους 13,33%.

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 3

Φαρμακοποιός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλαιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

β. Για την ασφάλιση του ΤΣΑΥ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους €188,30 και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 3,34% από τον εργοδότη από 1/1/2017 (μεταβατική προσαρμογή της εργοδοτικής εισφοράς : 6,67% από 1/1/2018, 10,00% από 1/1/2019 και 13,33% από 1/1/2020), επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα

στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 4

Δικαστικός υπάλληλος, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Δημοσίου και του ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ.

Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του Δημοσίου, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

β. Για την ασφάλιση του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους €61,66 και δεν προβλέπεται εργοδοτική εισφορά

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 3,34% από τον εργοδότη από 1/1/2017 (μεταβατική προσαρμογή της εργοδοτικής εισφοράς : 6,67% από 1/1/2018, 10,00% από 1/1/2019 και 13,33% από 1/1/2020), επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος επιλέξει να καταβάλλει προαιρετικά δεύτερη ασφαλιστική εισφορά, το ύψος αυτής διαμορφώνεται σε 20% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 5

Μηχανικός του Δημοσίου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλιός ασφαλισμένος) που έχει διοριστεί στο Δημόσιο μετά την 1/1/1993, υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και προαιρετικά στο Δημόσιο. Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ. Μέχρι 31/12/2016, για το εν λόγω ασφαλισμένο οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

α. Για την ασφάλιση του ΤΣΜΕΔΕ, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης εισφορά ύψους 13,33%.

β. Για την προαιρετική ασφάλιση του Δημοσίου ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 6,67%

Συνεπώς, από 1/1/2017, για την υποχρεωτική ασφάλιση καταβάλλεται μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% από τον ασφαλισμένο και 13,33% από τον εργοδότη, επί των αποδοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

Εάν ο εν λόγω ασφαλισμένος συνεχίσει την προαιρετική του ασφάλιση εξακολουθεί να καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους 6,67% επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 6

Οδοντίατρος του ΕΣΥ, ασφαλισμένος από 1/1/1993 (νέος ασφαλισμένος) υπάγεται σήμερα υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ, καταβάλλοντας ο ασφαλισμένος εισφορά ύψους 6,67% και ο εργοδότης 13,33%.

Από 1/1/2017 και μετά, ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ, ύψους 6,67% για τον ασφαλισμένο και 13,33% για τον εργοδότη, επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν.4387/2016.

Εάν πρόκειται για οδοντίατρο του Δημοσίου, για τον οποίο δεν προβλέπεται η καταβολή εργοδοτικής εισφοράς, το ύψος της υποχρεωτικής εισφοράς ανέρχεται σε 6,67% για τον ασφαλισμένο και σε 3,33% για τον εργοδότη από 1/1/2017 (μεταβατική προσαρμογή της εργοδοτικής εισφοράς : 6,67% από 1/1/2018, 10,00% από 1/1/2019 και 13,33% από 1/1/2020), επί των αποδοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 (παρ. 2γ) και 38 του ν.4387/2016, καθώς και στην αριθμ. 111482/0092/2016 ΚΥΑ (Β' 4005).

B. Αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης

Σύμφωνα με την παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου, για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 3 και 4 για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 8 και 28 του ν.4387/2016, και η επιπλέον παροχή, για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτή την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς.

Επισημαίνουμε ότι ο χρόνος από 1/1/2017 και εφεξής θεωρείται ως χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, και οι ασφαλισμένοι θα επιλέγουν κατά τη συνταξιοδότησή τους σε ποιόν από τους ενταχθέντες στον ΕΦΚΑ φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο θα προσμετρήσουν το χρόνο αυτό.

Από τον συνδυασμό των παρ. 4 και 5 του κοινοποιούμενου άρθρου, διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις ως προς την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης:

α) οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι που είχαν υποχρεωτικά δύο φορείς ασφάλισης (για παράδειγμα Δημόσιο και ΤΣΜΕΔΕ ή Δημόσιο και ΤΣΑΥ), εάν δεν προβούν σε

προαιρετική ασφάλιση για τη θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος ή αναπηρίας, θα λάβουν προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξής τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου, για το χρόνο ασφάλισης που έχουν πραγματοποιήσει μέχρι 31/12/2016 στο φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο χωρίς να ελέγχεται εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του δεύτερου φορέα.

Παράδειγμα 7

Μηχανικός του Δημοσίου με υποχρεωτική ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ, καταβάλλει από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ μόνο την προβλεπόμενη υποχρεωτική εισφορά (6,67% εισφορά ασφαλισμένου, 13,33% εισφορά εργοδότη).

Ο ασφαλισμένος επιλέγει κατά τη συνταξιοδότησή του να προσμετρήσει το χρόνο ασφάλισης στον ΕΦΚΑ στο χρόνο ασφάλισης του Δημοσίου που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι 31/12/2016, προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί με προϋποθέσεις Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος θα λάβει ανταποδοτική σύνταξη σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.4387/2016 για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ, και προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης σύμφωνα με την παρ. 5 για το χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ μέχρι 31/12/2016.

Αντίστοιχα, ο ασφαλισμένος μπορεί να επιλέξει κατά τη συνταξιοδότησή του να προσμετρήσει το χρόνο ασφάλισης στον ΕΦΚΑ στο χρόνο ασφάλισης του ΤΣΜΕΔΕ, που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι 31/12/2016, προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί με προϋποθέσεις ΤΣΜΕΔΕ. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος θα λάβει ανταποδοτική σύνταξη σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016 για το χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ και τον ΕΦΚΑ, και προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του ν.4387/2016.

β) οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι που είχαν υποχρεωτικά δύο φορείς ασφάλισης (για παράδειγμα Δημόσιο και ΤΣΜΕΔΕ ή Δημόσιο και ΤΣΑΥ), εάν προβούν σε προαιρετική ασφάλιση για τη θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος ή αναπηρίας, θα λάβουν δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016. Στην περίπτωση αυτή για τη χορήγηση της δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης ελέγχεται εάν κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης πληρούνται οι προϋποθέσεις λήψης δεύτερης σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας, σύμφωνα με τα ισχύοντα για τους διπλοσυνταξιούχους (67^ο έτος της ηλικίας και 20 έτη ασφάλισης ή 16 έτη ασφάλισης για μειωμένη σύνταξη κατά 50% ή οι προϋποθέσεις που ισχύουν ανά φορέα για τη λήψη σύνταξης σε περίπτωση ταυτόχρονης συνταξιοδότησης ή 12 έτη ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας).

Εάν δεν συμπληρώνονται οι προϋποθέσεις για τη λήψη δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης, ο ασφαλισμένος λαμβάνει προσαύξηση της πρώτης ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

Εάν τα εν λόγω πρόσωπα έχουν θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα για τη λήψη δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης μέχρι 31/12/2016, έχουν τη δυνατότητα να μην προβούν σε προαιρετική καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς από 1-1-2017, θα λάβουν όμως δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη, για το χρόνο ασφάλισης που έχουν συμπληρώσει μέχρι 31/12/2016.

Σημειώνουμε ότι το δικαίωμα για τη λήψη της δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας **θα πρέπει να έχει θεμελιωθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.** Σε αντίθετη περίπτωση ο ασφαλισμένος λαμβάνει προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

Παράδειγμα 8

Μηχανικός του Δημοσίου με υποχρεωτική ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ, καταβάλλει από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ την προβλεπόμενη υποχρεωτική εισφορά (6,67% εισφορά ασφαλισμένου, 13,33% εισφορά εργοδότη) και την προαιρετική εισφορά ύψους 20%.

Εάν ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα τόσο με τις προϋποθέσεις του Δημοσίου όσο και με τις προϋποθέσεις του ΤΣΜΕΔΕ, τότε ο ασφαλισμένος θα λάβει δύο ανταποδοτικές συντάξεις σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016:

α. η πρώτη ανταποδοτική σύνταξη θα αφορά το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31/12/2016 σε έναν από τους δύο προγενέστερους φορείς (Δημόσιο ή ΤΣΜΕΔΕ) και τον χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

β. η δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη θα αφορά το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31/12/2016 στον έτερο από τους δύο προγενέστερους φορείς (Δημόσιο ή ΤΣΜΕΔΕ) και το χρόνο προαιρετικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

Αντίθετα, εάν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ ο ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση τις προϋποθέσεις ενός μόνο φορέα (για παράδειγμα του Δημοσίου), ο ασφαλισμένος θα λάβει μία ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο μέχρι 31/12/2016 και το χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017, ενώ για το χρόνο ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ μέχρι 31/12/2016 και τον προαιρετικό χρόνο ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017 θα λάβει προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

γ) οι από 1/1/1993 ασφαλισμένοι που βάσει του άρθρου 39 του ν.2084/1992, όπως ίσχυε είχαν έναν υποχρεωτικό φορέα ασφάλισης, εξακολουθούν να καταβάλλουν μία υποχρεωτική ασφαλιστική εισφορά και συνεπώς θα λάβουν ανταποδοτική σύνταξη σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 8 και 28 του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση που είχαν υπαχθεί σε προαιρετική ασφάλιση, μπορούν να συνεχίσουν την προαιρετική ασφάλισή τους προκειμένου να λάβουν δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή αναπηρίας. Εάν τα πρόσωπα αυτά διακόψουν την προαιρετική τους ασφάλιση χωρίς να θεμελιωθεί συνταξιοδοτικό δικαίωμα, τότε για το χρόνο

προαιρετικής ασφάλισης πριν και μετά την 1/1/2017 θα λάβουν προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του κοινοποιούμενου άρθρου.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Γ. ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντη Κ.Α.
4. Δ/ση Κ.Α.Α.Α. (Δ14) – Τμήμα Α' (3)
5. Δ/ση Κ.Α.Μ.Α.
6. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης
7. Λοιπές Διευθύνσεις και αυτοτελές Τμήμα της ΓΓΚΑ